

فصل ۲

همخوانها سری

تکریف همخوان:

به صدایی که هنگام ادای آن گذرگاه هوا بسته یا تنگ باشد همخوان گفته میشود.

همخوان یا صامت یا حرف بی صدا آن دسته از آواهای زبان هستند که هنگام تولیدشان بسط یا تنگی در دستگاه گفتار وجود داشته باشد.

همخوان ها نمی توانند به تنهایی تلفظ شوند چون در هنگام تولید (در گذر از اندام های گویایی) به مانع برخورد می کنند و در نتیجه آوای تازه ای به آن افزوده می شود.

به عبارتی دیگر در دانش آواشناسی، همخوان یک صدای گفتاری است که با بسته شدن کامل یا جزئی از مجرای صوتی فوقانی ایجاد می گردد.

مجرای صوتی فوقانی به قسمتی از مجرای صوتی گفته میشود که بالاتر از حنجره قرار دارد.

همخوان ها با توجه به شش شاخصه سازوکارهای جریان هوا، واک، وضعیت نرم کام، مرکزی بودن، کناری بودن، جایگاه تولید و سیوه تولید توصیف می شوند.

زبان فارسی ۳۲ همخوان دارد که عبارتند از:

{ء، ع، ب، پ، ل، ط، ت، س، ص، ج، چ، ح، ه، خ، د، ذ، ز، ض، ظ، ر، ر، س، غ، ق، ف، گ، ک، ل، م، ن، و، ی}

در درمان معمولاً چهار همخوان اولی که طبق رشد آواها با کودک کار می شوند

صدای (ب - م - ن - د) است.

سیوه تولید همخوان ب [b]

برای تلفظ ، لبها می چسبند و عبور هوا یا صوت را برای مدتی متوقف می کنند هنگامی که لبها با یک حرکت ناگهانی از هم جدا شد همخوان شنیده می شود و هوا بصورت انفجاری خفیف بیرون می آید.

نکته: اگر آیراکسی کودک به حدی بود که توان این کار را نداشته، با دست خود لبهای کودک را میبندیم تا (ب) تولید کنیم اگر صدای تولید شده خیشومی (تودماغی) شد، همزمان بینی کودک نیز گرفته شود.

سیوه تولید همخوان م [m]

برای ادای (م) دو لب بهم می چسبند و صوت از طریق حفره خیسوم خارج می شود، و تا هنگامی که لبها از هم جدا نشوند همخوان کامل نمی شود.

نکته: برای (م) نیازی نیست بینی گرفته شود، باید هوا خیسومی (تو دماغی) باشد.